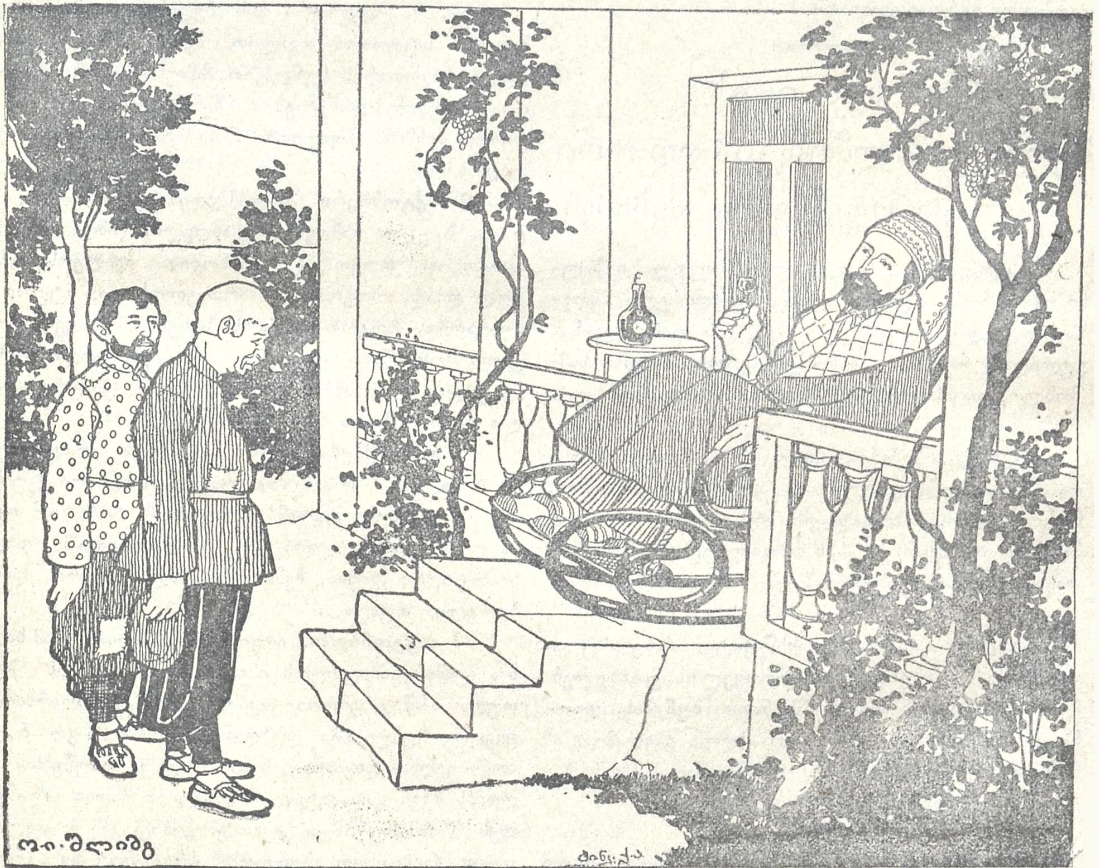

ქვეყნის პატრიარქი

იუმორისტ.
ჟურნალი
№ 23

ღ ა ბ ა - ს ო ფ ლ ა დ

ო.ი. შლინგ

ბინჯა

ავადმყოფთა ჭირისუფლები. ბატონო უნდა წაგვეყვე რამე ნაირად. ავადმყოფი უკანასკნელ მდგომარეობაშია.

ექიმი. მე ცხენით მთა-ღრეში სიარული არ შემძლია. მოიყვანეთ ფაიტონი. ჭრისუფლები. ფაიტონის გზა არა გვაქვს შე-

ნი კირიმე.

ექიმი. გზასაც მე ხომ ვერ გაგიკეთებთ. ყველა კულტურულ ქვეყანაში და ქალაქებშიაც გზებს აკეთებენ. ავით გახთომა თუ იციოთ, გზის გაკეთებაზედაც უნდა იზრუნოთ. მე ათასჯერ მითქვამს, რომ რაღაც ქონიანი სამ მანეთიანისთვის თქვენს ჯახრიკას კისერს ვერ მოვატეხინებ და გულ-ღვიძლს ვერ ჩავაწყვეტინებ მეთქი. ყველა კულტურულ ქვეყნებში... (განმეორება მეორმოცე გზის).

ჩვეულებრივი ბოლო. ვიდრე ბ-ნი ექიმი გზების საჭიროებასა და კულტურის შესახებ ლექციას კითხულობს, მოდის მესამე გლეხი, რომელიც აცხადებს: ექიმი საჭირო აღარ არის, ვინაიდან ავადმყოფი გარდაიცვალაო.

როგორი უნდა იყოს მგოსანი ბალმონტის დღიური ქართველების შესახებ.

ოკეანე. 19... წელი. დიდი დაუდევარი ხალხი ვართ ჩვენ, რუსებში ვიღაც ინგლისელი მოგზაური მოდის, ჰკრებს მარგალიტებს ჩვენი ქვეყნის გულიდან, რომ მით განამშვენებოდა თავისი სამშობლო, თავისი ისედაც მდიდარი მხარე ჩვენ კი...

ოკეანე.. ღმერთო ჩემო, რა მარგალიტები!.. რა მშვენიერობა ყოფილა ეს „ვეფხის ტყაოსანი“. ნუ თუ რუსის საზოგადოება არ უნდა იცნობდეს მას? ნუ თუ ჩვენი ქვეყნის მარგალიტებს ჩვენ უცხოთაგან უნდა ვითვისებდეთ?

ოკეანე.. დღეს გადავწყვიტე: როგორც კი რუსეთში დაებრუნდები, საქართველოს ვინახულებ. ჩემის თვალით ვნახე იმ მშვენიერ ბუნებას, ლალსა და მომხიბლავს. ვნახე და ახლოს გავიცნობ ამ ნიჭიერ ხალხს; იმ ხალხს, რომელმაც წარმოშვა ესოდენ ბუმბერაზი მგოსანი.

რუსეთი. მგონი შემისრულდეს ჩემი დიდი ხნის სურვილი. რაც უფრო ახლოს ვეცნობი ამ ინგლისურ თარგმანს, მით უფრო მეტად მიტაცებს სურვილი საქართველოს ნახვისა. ქართველი ხალხი! ოჰ რა მშვენიერნი და მომხიბვლელნი უნდა იყვნ

ასულნი ივერიისანი. ტინატინ, ტინატინ, ავტან-დილი!

ხვალ მივდივარ.

თფილისი 1 ოქტომბერი. ღმერთო, რა მშვენიერი ბუნება, რა მშვენიერი მზე, რა მხიარული ცა! ეს ქეშმარიტათ ის აღთქმული კუთხეა, სადაც აღიზარდა დიდი შოთა, შოთა რუსთაველი.

ბუმბერაზი მთები, ცად აბჯენილნი, ამაყი კლდეები, მრისხანე მდინარენი და ბნელი, ჯურღმული ხეობანი ერთი მეორესა სცვლიან, ერთი მეორეს ამკობენ, ასურათებენ. როგორ შეიძლება ასეთ ბუნებას არ აღეზარდა დიდებული მგოსანი და კვლავ არ ესხას უმეტეს დიდებულნი.

ოჰ, რა მადლიერი ვარ ბედისა, რომ წილად მარგუნა საკუთარი თვალით მენახა ამქვეყნიური ედემი, საკუთარის სუნთქვით მესუნთქა ნაზი ზეფიერი სამღრთო სურნელებით შენახავები, საკუთარი ყურით მესმინა მსოფლიო ნანა მთიდან გადმოქრილ სიოსი...

2 ოქტომბერი. (დილა) დღეს გავეცანი გ. რ. დ. და ა. ზ. ყ. აი ნამდვილი ტარიელი, ნამდვილი ავთანდილი. როგორის გრძობით მეაღერსებთან, გულ ღიად, როგორც საქართველოს ცა, სტუმართ მოყვარედ, როგორ ივერიის ბუნება. ორივე საზოგადო მოღვაწენი ყოფილან. ჩემი ავთანდილი თურმე კიდევაც მგოსნობს. აი ეს იქნება უთუოდ ახალი შოთა, შოთა შომავლისა.

2 ოქტომბერი (სადამო). ცოტა არ იყოს ამ გ. რ. დ. თავი მომაბეზრა. რაღაც დამჯდარი ქკუისა არ უნდა იყოს. მაგრამ ტარიელიც ხომ არ იყო ამ რიგათ დარბაისელი. ყოველ შემთხვევაში დიდი სიმპატიური ტიპია. ჩემი ავთანდალი უფრო დარბაისელია თუმცა...

3 ოქტომბერი. არვიცი რა მემართება. ამ ხალხმა ლამის გამიცრუოს იმედი. სად არის ის ქართული არწივისებური ყვილი „მე შენ მიყვარხარ?“ ყველა რუსულაო ლაზლანდარობს. ამ გრ. რ.-ის თავი ველარ დავახწიე. სამი რაღაც დაუწერია და ლამის მზეს გადაახტეს. ამ ლექციას რაღას გადამოკიდეს. წარმოიდგინეთ ავადმყოფებიც კი მოსულან. ისეთი ხველა იყო, როგორც „გრგვინვა“ და „გრდემლი“. შოთას სურათზე, რომელიც მე მიძღვნეს, ორასზე მეტ მგოსანს უწერია ხელი. აი ბედნიერი ქვეყანა! ნეტავ ჩამდენი მათგანი იქნება დიდებული მწერლის მემკვიდრე, მისი სახელის განმადიდებელი!

ამ ქართველ ქალებს ნეტავ რბსთვის აქებდენ ასე თავგამოდებით! ამდენი მახინჯი...

ვახშამი კი ჩინებული სკოდნიათ. ის ხალხი, ტომელსაც ახალი კლუბი აქვს...

4 ოქტომბერი (ქუთაისი). ღმერთო რა მშვენიერი ქვეყანა, რა დიდებული ნანგრევები!

ეს რა ხალხში ჩავარდეთ თქვენი ქირიმეთ. ისე მებევეიან, თითქო იესო მაცხოვარი იერუსალიმში შვედიოდ. ქალაქის თავი, მარშალი, მგოსნები... მაიც რა ჯანდაბა ამდენი მგოსნები. სოკოც არ იცის ამდენი ჩვენს ტყეებში. დიდი აბეზარი ხალხი ყოფილა ეს ქართველობა. მე მგონია ამათ არაფერი ისაქმის უნარი არ უნდა ჰქონდეს. მაშ რასა ჰგავს ეგ აურ-ზაური?

ამ გ. დ. სწორედ გამიქივრა საქმე. არც ტაბრილობა მინდა მისი, არც თინათინობა. აყალმაყალი საზოგადოთ მეჯავრება. ვილაც მესტამბე მომიყვანეს დღეს: „შენი თავყანისმცემელიაო“, თითქო მე კერბი ვიყო. თუ დროზე არ გავეცალე, ესენი უსათუოდ რაღაც ხათაბალას შემამთხვევენ.

ეს ქალაქის თავი ნეტავ რა განძია. ჩემის აზრით ის ფრიდონს უფრო ჩამოჰგავს. ვერ გამიგია აქ როგორ ცხოვრობდა ისეთი დიდებული მგოსანი.

საბრალო კიტა! რა მშვენიერი, არწივისებური ცხვირი ჰქონდა.

თფილისი 7 აგვისტო. ჯერაც ვერ გამოვრკვეულვარ! კაცო, საქართველოში ვარ თუ საგიეში. მე დამკინიან, თუ თავის თავს, ქეშმარიტათ ვერაფერი გამიგია. „კულტურის მოყვარულთა საღამო“! ნეტავი რომელი კულტურა არის ესა. ნუ თუ „ვეფხის ტყაოსანი“ ამ კულტურულ ნიადაგზე აღმოცენდა! ნუ თუ ესენი არიან შოთას მემკვიდრენი? არა, არა, ეს ყოვლად შეუძლებელია.

ქართველი მგოსნები!

ქართველი მუსიკა!

ქართული ჰანგები!

არა, მე აქ დიდხანს ვერ გავსძლებ.

ისევ ჩემს ყინულიან ქვეყანაში მირჩენია. — იქ თავს მაინც არავინ მამეზრებს.

ამასაც სიმღერას ეძახიან! მერე როგორ მქონდა წარმოდგენილი ქართული სიმღერა: როგორი ნაზი, ლალი, ძლიერი; ლურჯ მდღელღოსავით მობიბინე და ქაქა-ქუხილივით მრისხანე. აქ კი ხრინწიანი კატის ჩხავალი, რაღაც უთავბოლო ხრიალი.

8 აგვისტო. ჯერაც გონს ვერ მოვსულვარ.

გუშინ იმ „კულტურის მოყვარულებმა“ მგონი საპატოო წვერად ამირჩიეს და რაღაც ჩემ შესახებაც იქარაფშუტეს. მიკვირს სწორეთ ვგრე როდის დაიწინაყდა ეს ერთ დროს სახელოვანი ხალხი. რომ არც ეგ უხვირო ლაქუცი უხდებათ.

წუხელ სიზმარში გ. დ. ენახე. ხელში სტვირი ეჭირა. გული შემიღონდა და ვითომ მოგვეკდი. კიდევ კარგი რომ სიზმარი გამოდგა, აღარ ვიცი ველირსები ამათვან თავის დახვევას...

აჰა! ვგონებ ასე აჯობებს. ავდგები დილით აღრე და გავიპარები. მაგრამ ჩემოდანი?! ექვ, ჯანი გავარდეს ჩემოდანს, დაიკარგოს. უნდა გავიგო მატარებელი რა დროს გადის...

მატარებელში (დილა). ოჰ, რა საშინელი წამება გამოვიარე! სწორეთ ის იყო მატარებელში უნდა შეესულიყავი, რომ სადგურის ბაქანზე შეენიშნე გ. დ., ა. ყ. და გ. რ. ისინი გაფაციცებით დამძებდნენ. ტანში ჯრუანტელმა დამიარა. აღარ ვიცოდი რა მექნა. უკებ დაფლუნე თავი და პარიკ მახერთან შევედი. დაჯექე სკამზე. ვუბრძანე მოეპარსა ჩემთვის თავიც, წვერ-ულვაშიც და წარბებიც. დალაქს ეტცხოვა, მაგრამ დამთანხმდა. გავიპარსე. სახე სრულიად გამომეცვალა. არხეინათ გავვლ და ჩემს მძებრებს ავუარ-ჩამოვუარე. გ. დ-მ სამჯერ ურცხვით ჩამხედა თვალებში, ბოლოს უაზროდ ჩაიციან და მომშორდა. ანლა მე ავედევნე და არ მოვეფი ვიდრე სადგურიდან არ გავაძვეე.

მატარებელში (საღამოს). მადლობა ღმერთს. ძლივს მოვისვენე. მშვიდობით მშვენიერო საქართველოვ, მშვიდობით დიდებული შოთას სამშობოვ, მშვიდობით ჩემო თმებო, მშვიდობით ჩემო ძვირფასო ჩემოდანო.

მღორე დილას. ღმერთო ჩემო, ღმერთო ჩემო! ჩემს ჩამოდანში ამდენი ხნის ნაშრომი ჩემი ძვირფასი თარგმანი დამრჩა. ნუ თუ კვლავ უნდა დავუბრუნდ ჩემს აბეზარ მასპინძლებს, რომ მივიღო ჩემი ხელთანაწერი. რისთვის, რისთვის შეუფეო ამდენი ტანჯვა.

ან იქნებ უმჯობესია ხელ-ახლა შეუდგე შრომას და ამ სატანჯველს კი თავი დაეხაწიო? დიახ უმჯობესია...

როსტოვი. ეს ლექსი უნდა გავუგზავნო რომელიმე სატახტო გაზეთს. დაე გაიცნოს რუსის საზოგადოებამ თანამედროვე საქართველო.

— იქ, სადაც მთიდან გადმოჰქუხს ჩქერი,

სად ჰყვავის ია,
 სად „იწვის შქერი“;
 იქ, სადაც ისმის
 ყვილი ორბის,
 სადაც გიჟმაღი
 არაგვი მორბის;
 სად ლაქვარდს ცისას
 არწივი აზობს,
 სად მზე იცინის,
 მთვარე ამაყობს;
 სად ვარსკვლავთ კრება
 სხივ მოკამკამე,
 მრავალ დროების
 უტყვი მოწამე,
 დაჰხარის მიწას
 და დასციმციმებს,
 მარგალიტ ნამსა
 ცრემლიდ აწვიმებს;
 იქ, სადაც ნაზი
 სიოს ღიღინი,
 არის ოცნების
 შებება და ლხინი;
 სადაც მძლავრი ხმა
 ჰქექის და გრგვინვის,
 როგორც სატანა
 მთებში იცინის,

ერსა ქართველსა დაეღვა ბინა,
 საუკუნეთა მრავალთა წინა.
 ხმა მათი მძლავრი, ვით მათათა ქშინა
 მუნ გაისმოდა მას ჟამსა შინა,
 და ხელთა მათთა ნამოქმედარი:
 იქ ციხე-კოშკი, აქა ტაძარი,
 დღესაც ამშვენებს მათთა წვერვალეებს
 და მზეს ამაყად უსწორებს თვალეებს;

დღეს არ სჩანს მხოლოდ ქართველი ერი
 ძველად ამაყი და მშვენიერი,
 და მისთა ნაცვლად ამ ტურფა მხარეს
 ვსკვრეტ ხალხთა გულის დამამწუხარეს.
 ვაგლახ შესცვლიათ სახეც და ენაც,
 ყადრი თავისა, მწყობრი მოღონენაც
 და სავალალო სიტყვა პასუხი,
 სიმღერა სმენის ტანჯვის მარწუხი
 გამეფებულა დღეს ამ მხარეში
 ფუქსავატობის ცეკვა თარეში.

და სადაც იშვა დიადი შოთა
 აღმართულია ტანჯვის გოლოგოთა.

ეშმაკი*)

შოთა რუსთაველის საღამო

(ბს. ეშმ. მათრახი № 22)

მ ღვინობისთვის, დანიშნულ დროზე, ჩემს
 ოთახში ვიჯექი და ისეთ გრძობას განვიციდი,
 როგორსაც აღბათ ორი დღის უკმელი და წყალში
 მუხლებამდე ნადგომი, დოდისათვის „გამოხამებუ-
 ლი“ ცხენი განიცდის „მარულას“ დაწყების წინა
 წუთს.

კარის რახუნი რომ გაისმა, გულ-ღვიძლში რა-
 ლაც მომწყდა, ენა დამება და თვალთ დამიბნელდა.
 არა თუ რისამე თქმა, სკამზე წამოდგომაც ვეღარ
 შევძელი და წინაღვე დამზადილი „მობრძანდის“
 მაგიერ დავიღმეილეთ:

— მმმუუ...

რახუნი შეწყდა და ცოტა ხნის შემდეგ კვლავ

*) ბატონებო! ორი ადამიანი ღაჟყვარდში მოკაშკა
 შე მოვარქეს შესტქერდა, ერთმა დაიძახა:

— შეხედე ნამდვილი მზარეულის ბრტუელი ღ
 ქონაანი სსხე! როგორ იცინის!

შეორემ შენიშნა:

— სადა ხედავ, ძმაო, მზარეულს. შეხედე რ
 მშენიერი ქაღალს! თავზე საუცხოვო შაჰას ახურავს სი
 რაქლემის კუდითა. სრულადაც არ იცინის. რა მშენი
 ერია წვეულა!

როშელი იყო მართალი?

შეიძლება მეგონაზმა ბადონტმა მშენიერი ასულ
 დანახოს საქართველოში მოგზაურობისას,
 მაგრამ შე მზარეულის მურთან სსხეს აშკარად გხე
 დე.

ეშმაკი.

განმეორდა. ახლა კი მოვიკრიბე რაც ძალი და ღონე მქონდა, მობრძანდით მეთქი დავიძახე და მუხლი მოვიდრიკე. სტუმარი შემაოვიდა. მე მოწიწებით დავხარე თავი და დავიწყე:

— აწ განუტევე მონა შანი, მეუფეო, რამეთუ იხილეს თვალთა ჩემთა ნათელი, რომელი განუმზადე წინაშე პირსა ერისა ჩემისასა...

— ეს რა ამბავია?—გაკვირვებით წამოიძახა სტუმარმა, მაგრამ მე ყურიც არ ვათხოვე, ხელი დავუქირე, ვეამბორე და განვაგრძე:

— არა ღირს ვარ გახსნად საბელთა ხაშლთა შენთა, ჰოი ჩანგო გულისა საქართველოსისა.. ხილვითა პირისა შენისა უუბედნიერეს ვარ შორის ყოველთა ქართველთა და, აჰა, მოგესალმები შენ, ვითარცა...

— კაცო, ხომ არ გავიჟი? რა ღმერთი გიწყობა?—შეშინებული ხმით დამიყვირა სტუმარმა.

გული რაღაც ფათერაკის გრძნობამ გამიშკვალა და ზევით ავიხედე...

იმ წუთის ჩემს მდგომარეობას ოდნავაც ვერ შეედრებოდა იმ კაცის მდგომარეობა, რომელიც მასკარადში თავდავიწყებით ეარშეიყება ვინმე ნილაზიან ასულს, დარწმუნებული, რომ ეს მისი გულის სატრფოა, ხოლო როცა უკანასკნელი ნილაზს მოიხდის, ნაცვლად მომხიბლავი საყვარლისა, კანონიერი ცოლი კი დაუდგება თვალწინ.

ზევით რომ ავიხედე, ხორც შესხმულ შოთა რუსთაველის მაგიერ, ფრთა ფარფატა გიგო და მიხვდა.

განა იიწერება ის გრძნობა სირცხვილისა, თავზარ დამცემ მოტყუებისა, სულელურ მდგომარეობისა და სხვათა და სხვათა, მე რომ იმ წუთს განვიცადე?

არ ვიცი, რამდენ ხანს დავრჩი ისე მეხ-დაცემულივით გაქვავებული, კარხალივით გაწითლებული და დამუნჯებული.

როცა აზრზე მოვედი, შევატყე, რომ სტუმარიც ფერნაკრობი იყო, ალბათ ჩემი სიგიჟის თუ შეეშინა.

— გამარჯობა, გიგო, ჰა-ჰა-ჰა! როგორ მოულოდნელათ შემოხვედი, კაცო? ნაძალადევი სიცილითა და ვითომ დაუდევარი კილოთი მივესალმე მე.

— კაცო, შენ სრულ ჭკუაზე ხარ?.. მადლობა ღმერთს!.. მე კი მეგონა, ნამდვალათ შერყეულა მეთქი! რა იყო ეს ხელზე კოცნა, ეს ხუცური ლა-

პარაკი და მუხლის მოდრეკა?—მკითხა ცოტათი დამშვიდებულმა გრიგოლმა.

— ჰა-ჰა-ჰა!—დადინხარხარე მე,—შევაშინე, გენა? წარმოიდგინე ისე გამიტაცა ამ ახალი როლის სწავლამ, რომ თავიც კი დამავიწყა და შენ რომ არ დაგეყვირა, ვინ იცის, როდემდი გავრძელდებოდა ეს კომედია!

— რას მიელ-მოედები? რა როლია?

— მაშ შენ არც კი იცი, ერთმა უსახელო ავტორმა რომ ჩინებული ტრაგედია დასწერა „სოლომონ და სულამით“? ეს ტრაგედია ამ დღეებში უნდა წარმოადგინონ ჩვენ სცენაზე და მე სოლომონის როლი უნდა შევასრულო,—ვიტყუე მე.— შენ რომ შემოხვედი, სწორედ იმ ადგილზე ვიყავი, საცა ტრფობით აღზნებული სოლომონ მეფე თავის სატრფოს, სულამითს, მიესალმება... ისე გამიტაცა როლმა, რომ შენ სულამით მეგონე... სწორეთ ამიტომ იყო, რომ ხელზე კოცნა დავიწყე.

— ეეე, ჩემო კარგო, კარგათ ვერა სტყუი! განა რომელი სოლომონი ეტყოდა სულამითს— „ჩანგო გულისა საქართველოსისა“—აქ საქართვერა შუაშია? არა, შენ თვალეშეშეიაც გეტყობა, რომ სცრუობ.

რაკი ეს ვერსია არ დამიჯერა, მეორე მივახალე:

— იცი რა, გიგო? შენ ნურავის ეტყვი და მე დიდი ღვთის მორწმუნე კაცი ვარ. შენ რომ შემოხვედი, ვლოცულობდი და ის სიტყვები—ჩანგო გულისა საქართველოსისა—წმინდა ნინოს შეეხებოდა. თუ ძმა ხარ, ნუ გამამხელ, ხომ იცი ქვეყანა ათეისტია... სასაცილოთ ამიღებენ.

არც ეს არაკი დამიჯერა, ხელზე კოცნამ გააფუქა საქმე. რომელი მლოცველი იქნება, რომ სტუმრათ მოსული კაცი წმინდანი ეგონოს და ხელზე კოცნა დაუწყოსო.

რაკი აღარ მეშვებოდა და დრო კი მიდიოდა, ასე რომ ყოველ წუთს მოსალოდნელი იყო ნამდვილი შოთას შემოსვლა, მე იძულებული ვავხდი ყველაფერი გულახდილათ მეთქვა გრიგოლისათვის. გაუმხილე ჩემი სპირიტობა, უკანასკნელი სენანის ამბავი, შოთასთან ბაასი და ბოლოს ვუთხარი:

— ასე რომ დღევანდელ საღამოს ჩემთან ერთად შოთა დაესწრება, სადაცაა შემოვა და ვინაიდან ხომ იცი... პირის პირ... ე. ი. მარტოდ მართა უნდა დავუხვდეთ...

მაგრამ გრიგოლმა არც კი დამაცალა გათავე-

ბა. დაავლო ქუდს ხელი და მოწვევით გავარდა
ოთახიდან.

— ყოჩაღ, — გავიფიქრე მე: — სხვა რომ ყოფი-
ლიყო, ფეხს არ მოიცვლიდა აქედან შოთას შემო-
სვლამდე...

ერთი მხრით სჯობდა კიდევ ასეთი შემთხვე-
ვა რომ მოხდა. გრიგოლის მოულოდნელმა სტუმ-
რობამ და ჩემმა ფათერაკმა სულელური ატაცება
გამიქარვა.

ეხლა თავი დავიმორჩილე და შემეძლო უფრო
დინჯათა და დარბაისლათ დავხვედროდი ძვირფას
სტუმარს.

ბევრი ლოდინი ღარც კი დამქირვებია. რამდე-
ნიმე წუთს შემდეგ კარი გაიღო და „შემოდგა კარ-
სა ყრმა იგი კეკლუცი, ტან-ნაკვთიანი“...

თავუნა.

(შემდეგი იქნება)

ფოთი.

(მამას საეჭვადი თუ დედის სარცხვიდა*)

ვისთქვა მამას მოჰკლენ, არა ვისთქვა—
შეურაცყოფენ დედასა
გრძნობა სძლევს დახშულ გონებას—
უახლოვდები ბნედასჲ.
ბოდნა-ნადველით ივისო
მოთმინებისა ფიალა,
ზომის და წონის უნარი
მოსპო და გაატაილა.
ამგვართ რადგან ჩამადღეს
აზრის ზრევა-ბოდნაში,
ნურავინ იწყენს თუ ვინმე
ვამხილო თავის ცოდნაში.

* არის თქმულება (არა მეცნიერული) ვითომც რომელიმე მძინარე ბავშვი იცინის მას თავისი სული ეჩვენება და ეუბნება: „გამამხელ, მამას მოგვიკლავ, არ გამამხელ დედას შე-
იციეზო“. ბავშვი უკანასკნელ მუქარაზე იცინის თურმე. მე კი არც ბავშვობა მეთქმის და მით უმეტეს არც მძინავს, მაგრამ მოჩვენება იგივე მაქვს.

შეტადრე ვინაც ამას წინ
ავციძრა შიშის ქარები,
ხალხი, ყვირილით გარბოდა
საშველათ რეკლენ ზარები.
პირველათ ცეცხლი გვეგონა
რადგან „დაზღვევა“ ხშირია,
ხალხით გაივსო ერთბაშათ
პარკ—კაპარქინის პირია.
იქ ქალი ვნახეთ მტრისგანაც
საბრალო სანახავათა,
მარა რაც ვერ ვსთქვა, მკითხველო,
შენ მიხვდი თავის თავათა.
თუმცა, რაც მოხდა, ეშმაკმა
სულ ყველა იცის სწორათა
და მე თუ იმას ვიამბობთ,
რასაც ამბობენ „ქორათა“.
სხვა ვიფიქროთ და სხვა ვსწეროთ
უფალმა ასე ინება,
თუმცა მკითხველსაც მოვაწყენთ
ეშმაკსაც გაეცინება.
„ორი ყაჩაღი მოვიდა
სერგიას ხელი სტაცესო,
ეტლში ჩაისვეს უნოთ
ბაზრისკენ გაიტაცესო.
ერთ მათგანს აბჯარ-კაპარქი
ემოსა ბოქაულისო,
მეორე იყო ცილინდრით
აგებულობის სრულისო.
გვიშველეთ ხალხო დარჩენილთ
უმოწყალოთ და ობლათო,
გზები შეპკარით ყოველგან
კაცი აფრინეთ სოფლათო“.
ასე მოსთქვამდა ანეტა
„ას მათის ვასაქირითა“
გულ მკერდს ფრჩხილებით იხოკდა
ქარ-ცეცხლს აფრქვევდა პირითა.
ხალხიც განრისხდა, დასძახეს—
„აბა ბიჭებო ჭრაო,
ბედი ვანანოთ ყაჩაღებს,
დაუხვედეთ ზამატურაო.
მოდარაჯენი წავიდენ
ქალაქის ყოველ მხარესო —
ბოდნე გავაკრათ ხალხის წინ
ვინც ავი მოავგარო“.
მალე შიკრიკი მოვიდა
სთქვა: „მოტაცება არაო

სერგია დაუქერიათ
 და კუტუსკაში მჯდარაოა“.
 თქმა და ალყაში ჩავდება
 „უჩასტკა“ ბოქაულისა
 იმ წამსვე მოხდა ხალხიდან
 „პრისთავიც“ გააგულისა.
 ბრბოს შეუტია მუქარით:
 მაინე რამ დავიქირეთო
 თქვენ გირჩენიათ კბილები
 ენაზე დააქირეთო.
 ერთი კიდევაც მიბეგვა
 ალბათ „ზაკონის“ ძალითა,
 საერთო ლანძღვა გინებას
 უმზერდით ჩვენი თვალითა
 შემდეგ უფროსიც მოვიდა
 და ხალხი დააწყნარა მან
 თუმც ბოქაული ყვიროდა
 ვით ძველი გმირი ყარამან.
 სერგია „კუტუსკისაგან“
 გამოიყვანეს გარეთა,
 და იქ მტირალე მის ცოლშვილს
 უკლებათ ჩავაბარეთა.
 ათას რამეებს ამბობენ
 ამ გვარ შემთხვევის წესია.
 გამოძიებას დაუცდით
 ჩვესთვისაც უკეთესია.
 ერთი ყვეოლასთვის ცხადია,
 ამ ქქესატობის ხანაში.
 მსუქან მოსავალს ელოდენ
 შანტაჟისტები ყანაში.
 ათი ათასი გოდორი
 ვასილის მამულისაგან
 სერგიას უნდა ეზიდა
 ალბათ „წყალობით ღვთისაგან“
 იწერებოდენ: „ვინაში
 თუ აღარ ჩავვაბარეთო
 უკუბოთ ველარ გამოხვალთ
 თქვენი სახლიდან გარეთო“.

ბუტუნა.

საქორწინო ჯარის-ბანის წერილი

ჩემო გულის ტყვიავ, ირინე!
 დღეს „კამანდერმა“ შენი წერილი გადმომცა,
 შენი „მაგაზინკის“ ტყვიასავით გრძელი თითებით

დაწერილი. ისე გამეხარდა თითქოს სამი თვის ოტ-
 პუსკი მოეცათ ჩემთვის. დავიწყე წერილის კითხვა
 და წამსვე თვალ-წინ წარმომიდგა შენი კოპწია
 ტუჩები და ენა, „ბულემიოტივით“ რომ ისვრის
 სიტყვებს. ძლიერ მომინდა მაშინ ერთი „ნასტუპ-
 ლენის“ გაკეთება და თოფის ლულასავის შენი
 ცხელი კოცნის აღება. (ჯერ ჯერობით ამის მეტი
 კონტრიბუცია არ მოგეთხოვება). იწერები: მალე
 ჩამოდი და შემირთეო! ნუ თუ ვერ გაგივია ჩემი
 სტრატეგიული პლანები? როგორ შემიძლიან შენს
 მშობლებს ულტიმატუმი გაუგზავნო ჩვენი ქორწი-
 ნების შესახებ, მინამ შესაფერად არ მოვაშაადებ
 ფინანსებს და სურსათს. მაგ დრომდი კი ვიხვე წი-
 ნასწარ მომზადებულ პოზიციებზე და ვუცდი დრო-
 თა ბრუნვას.

მომიკითხე დიდის სიყვარულით მთავარ-სარ-
 დალი თქვენი ოჯახისა პატივცემული ივანე პეტ-
 რეს ძე მთელი თავისი შტაბით.

გავიგე რომ ღამე გამოდიხარ სახლიდან მილა-
 მოგების დასახვერავად. გირჩევ ხელი აიღო მაგ „შენ
 გამბედაობაზე. რადგან მტერი ბევრია და ძლიერი,
 ტყვედ წაგიყვანს და შემდეგ რა დღე დაგადგება
 ამას კი წერილით ვერ შეგატყობინებ, რადგან,
 ომიანობის გამო, ამ საგნის შესახებ ლაპარაკი სა-
 ველე სასაზართლოს კანონების ძალით აღკრძალუ-
 ლია.

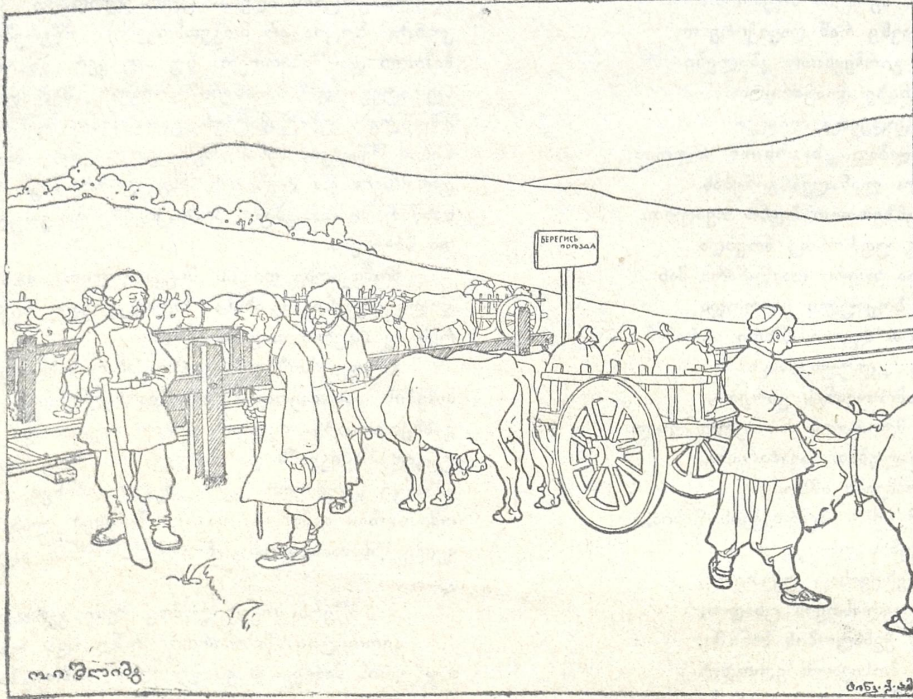
გწერს სიკვდილამდე შენი გუფონტა.

გერონტიას მისამართი შეშლოდა და თავის
 მიჯნურის მაგივრად ეს წერილი გამოგზავნა ბა-
 ტონ

გუგულისხმავის.

კ ა ხ ე თ შ ი

რკინის გზაზე გადასასვლელთან

მეურმე. (დილის 11 საათი) გაგვიშვი გადაგვატარე, ბატონო შენი კირიმე!
 მცველი. ცოტა დაიცა, მატარებელი გაივლის. (იცილიან).

მეურმე. (ნაშუადღევის 1 საათი) იწამე ღმერთი, გაგვიშვი, ავერ მესამე საათი შენ შემოგყურებთ.
 მცველი. რა ვქნა ძია, ბარემ კიდევაც გაგატარებდი, მაგრამ მატარებელი გამოსულია. (იცილიან).

მეურმე. (სალამოს 4 საათი) კაცო ქრისტიანი არა ხარ? დაგვეხოცა ხარ-კამეჩი ამდენი ლოდინით, გააღე გაგვიშვი.

მცველი. რასა ჯავრობ შე კაი კაცო. გაგიღო და გაგქელიტოს მერმე ვინ აგოს პასუხი? (იცილიან).

კბილის ექიმთან

ავათმყოფი. კაცო რას ეძებ ვგრე გულმოდ-
გინეთ, ხომ არა თევზაობ ჩემს ყებებში.

ექიმი. არაფერია. გუშინ თქვენ ჩემი სატრფო,
ექიმი ქალი გიკეთებდა კბილებსა და ალბათ სადმე
გამოხრულ კბილში ბარათი ჩასლა ჩემთვის. ჩვენ
ასეთი მიწერ-მოწერა გვაქვს ჩვეულებრივით.

მესტვირული.

(დიდი ჟისაშისათვის)

შენი ჰირიმე, ეშმაკო,
მათხოვე შენი სტვირია,
მინდა დაუკრა, მოგითხორო
ამ სოფლის გასაჰირია.

მინდა ვეწვიო კომიტეტს,
მიუღიღინო ნელ-ნელა,
იმათი საქმის აღწერა,
თუ შევძელ, თუ არ შეძენლა.

დილა მშვიდობის, კომიტეტ!
რაფა ჩვენი საქმენი!
ხალხმა რომ საქმე მოგანდოთ,
გვითხარ იმისი რა ქენი?

გუშინ რაღაცა გავიგე,
ვერ დაუჯერე მე ყურსა,
ცხვირაძეს თურმე აჭყვეით,
იმ გაიძვერას, უბირსა.

მას ნუ უჯერით, გენაცვა,
ხომ იცით ის რა ჯურია:
არც ექიმობის ესმის რამ,
არც წამლის სამსახურია.

წინეთ თუ კი არ ვარგოდა,
არც ესმოდა საქმის „ინჩი“,
ეხლა ვისლა დაუჯერეთ
და უპოვეთ აზრი ნიქი.

იქნებ დავითს გაუგონეთ?
 ხომ იცით, მას რაცა სურდა?
 ქსენონი და აფთიკი
 უყვარს ისე, როგორც ხურდა.
 ამას წინეთ მან ხალხის წინ
 ნახა ლანძღვა და გაქცევა,
 ამიტომაც მოისურვა
 ქსენონ-აფთიკის დაქცევა.
 ის იყო რომ მოიწვია
 შენტან ერთად მან დათიკო,
 ქსენონ აფთიკის მსვლელობა
 რომ ცულ გზაზედ დამდგარიყო.
 დათიკოს კი ყველა იცნობს,
 აღარ უნდა ამას ახსნა:
 აფთიკი რომ დაექცია
 იქვე გვერდზე „სკლადი“ გახსნა.

ნუ უჯერი ბატონ დავითს
 ნურც იმის ძმას, (მამა სამონს)
 ნურც ანდრიას, თომას, ვასილს,
 ნურც სხვას ვისმე იმათ ამონს.
 ხალხი მალე დააფასებს
 თქვენისთანა კეთილ პირებს,
 თქვენ რაცა ვთქვი, ეს იკმარეთ...
 ექიმს ვუმღერ დანაპირებს.

ღმერთმა გაცოცხლოს, ექიმო,
 ღმერთმა მოგცეს დღენი გრძელი,
 მრავალ წელიწადს დაესწარ
 მრავალ წელიწადს გასძელი.

დამავალეს რომ გადმოგცე,
 ჩვენზე არ აიღო ხელი,
 კომიტეტსა ნუ აყვებით
 კრულ იყოს მათი სახელი.

თურმე იმათ განუზრახავთ
 მოჩოჩება ექიმ მღვდელის,
 ექიმ მღვდელი ჩვენ არ გვინდა,
 მისგან შევლას არვინ ელის.

კარგად ვიცი ავადმყოფსა
 ვერ მოურჩენს ის იარებს,
 ავადმყოფი მყის იფიქრებს:
 სწორედ ეხლა მაზიარებს.

ამიტომაც გებევწებით
 ნულარ წაზვალთ, ჩვენთან დარჩით,
 სამსახურსაც დაგიფასებთ
 ამ წელიწადს თუ გადავრჩით.

აწ მშვიდობით რო მენახო
 ცოტა გზა მაქვს გასავლელი,

სკოლაში მსურს შევიარო
 ზევით ასვლა თუ შევძელი.
 მითხრეს, ნიკო ჩამოსულა,
 ახალ სკოლის ინსპექტორი,
 მინდა მასაც მივუმღერო
 სიტყვა ვუთხრა ერთი-ორი.
 თუ მეგობარო, არ გინდა,
 შეგხედეს „დავითის“ სახელი
 ნუ შეიქნები იმისი
 აზრების გამომსახველი.
 სიმართლის მომხრე პირთაგან
 ძმანი არიან გმობილნი,
 და თავის მოღვაწეობით
 შავ-რაზმელებათ ცნობილნი.

—
 აწ კი მშვიდობით, ვათავებ...
 უნდა ვიბრუნო პირია:
 მეცა და ჩემსა გულდასაც
 აწ დასვენება გვჭირია.

გესლიანი.

რა მომესწრა აგი?

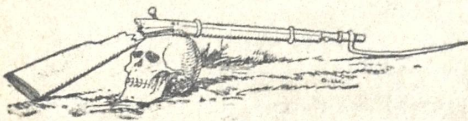
■(კურულო სენა) ■

არა, კაი რომ აფერი მომესწრებოდა ჩემს გა-
 ჯახირებულ ცხოვრებაში ქე ვიცოდი, მარა ამის-
 თანა ვაი-უშველლებელში, ჯოჯოხეთში და თაკარა-
 ში თუ ჩავარდებოდი, აგი აღარ მეგონა სწორეთ,
 რა ამბავია აგი, რა მომესწრა აგი,

ვინა რომ დეიწყო, ვიფიქრე, აგერ
 დღეს, აგერ ხვალ, აგერ დღეს, აგერ ხვალ გათავ-
 დებო, მარა ისე არ გაუთავდა თქვენს მტერს ტან-
 ში ქირი, აგი ვინა არ გათავდეს. მე ასე ვფიქ-
 რობ, აგი ვინა მაშინ გათავდება, კაცის სული რომ
 არ ათავდება, აბა, რაფერ არის აგი, რომ ვერ გე-
 ვიგე? ახალგაზდები კი არა, მგონი მეც კი მომი-

წიოს ვაინში წასვლა, შენს სამოცი წლის კილოფონას. თუ მომიწევს და ჯანდაბას ჩემი თავი, შევრცხე, თუ შევიწუხდე, დავავლებ ხელს ჩემს მაქახელას და ზე მივადგები გერმალიას პოზუციასზე. მარა, რაი მერე, ახლა ყოლიფერი მოდნაა, აგი ჩხუბიც მოდნაზე ყოფილა, გერმალიე თურმე მოდნაზე ჩხუბობს. წახანე ვთქვი, მაქახელას წვეილდე მეთქინ, ჰმ... ვინ მიგიშობს თურმე სამაქახელოთ, მაქახელე კი არა ვინტოვკა ვერ უწევს თურმე შვამიდი... ოცდახუთი ვერსიდან რომ დოუდნადარებენ თურმე ცეცხლს, მოვაყრიან და მოვაყრიან ყუმბარებს ბეირივით, ვერც კი ვაიგებ სიდან მოცივა ტყვიები, ვაქს ვერ ხედავ და ბალანას თურმე, გვიწვეი წინ — გზებებენ, უკან დეიხევი გებზებენ, აღმა ეიხედავ ზე კეკალ მირონში ჩამოვცხებენ ჰაიერიდან, და მერა უნდა ვუქნა იმას ჩემი მაქახელაით, თვარა იცოცხლეთ, უწინდელი დროი, რომ ყოფილიყო, იგენს ვუტირებდი თვალებს: მახსოვს მილინციათ რომ ვიყავი თათრის ჩხუბში, ერთი თათარი ერთ რუსს, წაკუხულიყო და თოფს უნიშნებდა. ვადმევიდე ჩემი მაქახელაი, ამოვაწინწილდე ნიშანში და ზე კაკალ ჩამოკონწოლებულ ჩაქრასი ვზებე და ავაგო. მარა ახლა სხვა დროი დადგა... თუ წამიყვანენ მართლა, წვეილებ ჩემს მაქახელას, იგენი ქე მომცემენ ვიტონკას აბა რას იზამენ, რა ვიცი; თუ ღმერთმა ქნა და თვალი მოვკარი ოცდა ხუთ ვერსში, მართალია ჩვენი ვიტონკა შეიდ ვერსის მეტს არ მივა — მარა, სამჯერ ვესვრი, სამჯერ შეიდი ვერსი — დვაციტ აღინ ბუდიტ. ზედ ჩემს მაქახელასაც მივაყოლებ და რავა მაქუმს სირცხვილს, ოთხ ვერს რავა ვერ გვარტყამს, დვაციტ აღინ და ჩეთირი — იტალო დვაციტ პიათ და ქე მივარტყამ შენს გერმანას ზე კეკალ მირონში. ეტო ნიჩალო, თოფს ქე ვისვრი, მარა აგი ბალიკარტები რაფერ ამოვთხარო და მანიორე რაფერ ვავაკეთო, ამ დასუსტებულ-მიკანკალებულმა კაცმა. მერე თურმე იგენის ზარბაზნის ყუმბარის შუქი სახლებს ცაში აფრიალებს, და მე თუ გამომიქროლა, ერი-ჰააა, ხერი არ იქნება, რავა ამაფრიალებს შენს კილოფონას ცაში, და ვადავფრინდები ცეპელინს თავზე. რა მომესწრა აგი, დიდება შენ ღმერთო?

ლუკაიეს ობოლი.

დეპეშები

დ. ზუგდიდი. დაბის მამა-დეპუტატო დათა კორტოზიასა და მეპურეთა შორის დიდი განხეთქილებაა. მდგომარეობა სერიოზულია. მიზეზი არც ისე უბრალოა. დათა თავის ჯალაბობით ერთ მშვენიერ საღამოს, მადის აღმძვრელ საღამოს უპუროთ დარჩა. რასაკვირველია მშვიერიც დაწვებოდა. ძილში სულ ნადიმი, ლხინი ელანდებოდა. მეორე დღეს შიშვლით განაშწარებმა დათამ პურის გაყიდვის საქმეში „ნემეცური სისტემის“ დაუყოვნებლივ შემოღება მოითხოვა. მეპურეები წინააღმდეგნი არიან. ვინც აშკარათ ურჩობს, იმათ დათა შესაფერ „თავ-შესაფარში“ ამგზავრებს.

იქიდანვე. დაარსდა საშუამავლო ბიურო. წვერებათ შედიან „სტოროჯი“ ფერემ ყოციჩავა და ერასტო ადამია. ბიუროს მიზანია მეპურეთა და დათას შორის ჩამოვარდნილი უთანხმოება მოაგვაროს. ჯილდოთ ეძლევათ „ცენტრალნი გასტინციდან“ შემწვარი წვადი და წითელი ღვინო.

იქიდანვე. ზუგდიდელთა განმანათლებელმა სამშობლოს ბურჯმა აზნაურ კ—ო კ—ს ქალმა ზუგდიდის ქართულ საქველ-მოქმედო საზოგადოების განყოფილებას აღუთქვა ერთი მილიონი ფუთი სიმინდი, შემოწირულების სახით მოძმეთა დასარიგებლათ მხოლოთ ი პირობით, თუ საზოგადოების განყოფილება თავიდან მოიშორებს „გაუთოლელ მუტიკებს“, რომლებიც თურმე დაპატრონებიან განყოფილებას.

იქიდანვე. ბ-ნი იონა მეუნარგაის ფოთის სენი აქაც ჩამოყვა. უთავო ფოთს ერთხელ ის თაობდა. აქაც თაობს და კრებებზე თავმჯდომარეობას ჩემობს. საჭიროა მათრახის კული ეგების მით მაინც დარწმუნდეს მის თავის უთაობაში და „ფოდრაჩიკობას“ უკეთ გავრთვას თავი, ვიდრე კრების რთულ კითხვებს.

ოჩიკოჩი.

კაცხი. ვაქრებს იერიში იერიშებზე მიაქვთ მომხმარებლებზე. მაგალითად: ნავთზე სამი კაპეიკით წინ წაიწიეს (7 კაპ. მაგიერად 10 კაპ. გახადეს) მათ გამარჯვებას მეტად ხელს უწყობდა ხალხის დაქსაქსვა. ამიტომ განიზრახნეს მათ მწუვაე იე-

რიშებს 42 სანტიმეტრიანი ზარბაზნით—კოოპერატივით გასცენ პასუხი.

იქიდანვე. მღვდელმა და მონასტრის ბერმა ერთმანეთს ომი გამოუცხადეს. სადაო საგანი საიდუმლოებით არის მოცული. ჯერ-ჯერობით გამარჯვება ბერისკენ არის. ხალხი ნეიტრალიტეტს იცავს. დიდს შედეგებს უნდა მოველოდეთ.

ზახრუმა.

ნოლა (გურია). ადგილობრივ მოვაჭრეს ე—იხ—ძეს გადაუწყვეტია (რადგანაც ბევრი ჟურნალ-გაზეთების კითხვამ ტყინი გამომილაყაო), დააარსოს ბიურო, რომელსაც მიზნათ ექნება: გახსნას ყველა დახურული ბარათები და პატრონის წაკითხვამდე თითონ წაიკითხონ. რამდენიმე წერილები უკვე გაუხსნიათ, უსურვებთ ასეთი კეთილი საქმე ხუნდაძეს და მისს კომპანიას დიდხანს განეგრძოთ.

ვახუშტი.

საკუთარი დებეშა

სოფ. სოკოთუბანი. პარასკევს (16 ოქტ.) საღამოს 11 საათსა, 27 წუთსა და 17 წამზე მოულოდნელათ გარდაიცვალა ჩვენი ქვეყნის სასიქადულო ძე და თანაც სიამაყე მთელი საქართველოსი და სრულიად მაზრისა ცნობილი მოღვაწე სოლომონ ზურაბის ძე ზურგიელიძე.

მასწავლებელი სამრ. სკოლისა ცუცუკია ხუნტრუცაძე.

რედაქციისაგან. როგორც ხედავთ ეს აღმაშფოთებელი ამბავი ჩვენს რედაქციას იმ დროს მოუვიდა, როცა ჟურნალი უკვე იბეჭდებოდა და თავზარი დასცა მას. დამწუხრებულნი რედაქცია მოკრძალებით იხრის ქედს ძვირფასი თანამშრომლის ცხედრის წინაშე და ვინაიდან ამ ნომერში წერილების მოთავსება ვეღარ ესწრობა აცხადებს დაობლებულ მკითხველთა საყურადღებოთ რომ

შემდეგი, მე-24 ნომერი ეშმაკის მათრახისა იქნება

სამგლოვნიარო

მოთავსებული იქნება შიგ ყოველივე ცნობა ჩვენი ნეტარსენებული მოღვაწის, ახლად გარდაცვალებულის სოლომონ ზურგიელიძის განსვენებისა და დაკრძალვის შესახებ.

საიდუმლო ბარათი

(დასასრული)

— მორიგი საკითხები დაიძახა საშამ.

— რეჟისორის მოწვევა!

წამოღდა კაკი.

— ბ-ბო! მე ვიყავი მოსკოვის სამხატვრო თეატრში.. იმ სამხატვრო თეატრში, რომელი სამხატვრო თეატრიც ითვლება საუკეთესო სამხატვრო თეატრთა შორის... მე ყველაფერი ვიცი ამ სამხატვრო თეატრის,.. სამხატვრო თეატრში ყოფნის დროს იმდენათ გავიზარდე, ისე განვითარდა ჩემი ესთეტიური გემოვნება, იმდენათ გამიფართოვდა ხელოვნების პორიზონტი, რომ ყველა ჩვენი მსახიობნი მეჩვენებთან, რაღაც უსულო ტოკინებათ, კომპრაჩიკოსებათ... ერთი სიტყვით მე ისინი აღარ მომწონან. საჭიროა ახალი ჯურის სკოლა, ახალი რეჟისორი... ამის შესახებ, თუ „სამშობლოს“ კითხულობდით, მე ვწერდი კიდევ. მომეცით რეჟისორობა და ერთი სეზონის განმავლობაში მე აქ, ქუთაისში დაგიარსებთ მეორე სამხატვრო თეატრს, რომელიც არაფრით არ ჩამოუვარდება მოსკოვის სამხატვრო თეატრს და ძველ არტისტებს კი, ისე გაუხლი საქმეს—ღედან ვუტირებ!

წვევები გაიფხვირნენ... მანდილოსნებმა თვალები დაქუცეს.

— ამ საკითხს კენჭს ვუყრი: მიეცეს კაკის რეჟისორობა თუ არა? თქვენი აზრი? მიმართა პირველად ქალებს.

— მიეცეს! მიეცეს! წამოიძახა ყველამ.

დამტკიცდა.

— აბა წარმოგვიდგინეთ მომავალი სეზონის ხარჯთ აღრიცხვა და თქვენი მოსაზრებანი.

— მზათ გახლავთ! სთქვა კაკიმ.—რომ შექმნათ ახალი სამხატვრო თეატრი, საჭიროა ყველა ძველი, ნიჭიერი არტისტები სცენიდან განდევნილი იქნან...

წვევებმა აზრი მოიწონეს.

— მეორე — რომ ძირიანათ შეცვლილი იქნას ღრამ. გამგეობის საქმის წარმოება, უნდა შექმნილი იქნას ბლომათ კონვერტები... ამისათვის საჭიროა ფული... ეს ფული უნდა იყოს სრულს ჩემს განკარგულებაში...ამ თავითვე უნდა ჩამაბართ 40,000 მანეთი“.

შენს მტერს, ძმაო, მე შიში განვიცადე!..ამის თქმა იყო და გამგეობის ცხრა წევრმა ერთბაშათ ცხვირი დააცემინა...

მერმე აღარ მახსოვს, რა მოხდა.

გონს როცა მოვედი, მაღლა ქერში, „ატლანტიკში“ ვიყავ გაჩხირული.

რის ვაი-ვაგლახით გამოფეფოხდი, მიმოვიხედე, ოთახში აღარავინ იყო, გარდა გუცასი, რომელსაც საქმის ყველა ქაღალდები მოვეგროვებინა და ზედ დაჯდომოდა.

ღედაკაცების ინტერვიუ ეხლა ხომ მოდაშია!.. სახელს უკეთებს ჟურნალს... მეც აზრად მომივიდა შენი ჟურნალისათვის რეკლამა გამეკეთებინა და გადავწყვიტე ზოგიერთი ცნობები გამომეკითხა ბ. გუცასათვის და ასე მივმართე.

— ბ. ჩემო! არ შეიძლება ზოგიერთი ცნობები მიბოძოთ?

— ინტერვიუ?!

— ღიახ, ღიახ!..

— თქვენ რომელი ჟურნალის კორესპონდენტი ბრძანდებით?

ეს ისეთი კილოთი მკითხა, რომ თუ ნამდვილი დამესახელებინა, არა თუ ცნობებს მომცემდა, კინწის კვრით გამომაგდებდა..

ბევრი ფიქრის შემდეგ მომაგონდა „თეატრი და ცხოვრება“.

— ჰო, მფარველობის კილოთი სთქვა გუცამ; ამ ჟურნალისათვის შეიძლება ცნობები მოგცეთ... მაინც რა ვნებათ?

— როგორ მიდის წელს აქ თეატრის საქმე? მორიდებით ვკითხე.

— წელს, ჩვენ დარწმუნებული ვართ, საქმე კარგათ წავა!.. კონვერტები ბლომათ გვექნება... ნომრებიც, რამდენიც შეგვიძლია ვწეროთ... ვინ დავვიშლის!.. ჩვენ უნდა ძირიანათ შევეცვალოთ საქმეები... თეატრი ახალ საძირკველზე დავაყენოთ... რადგან რეჟისორი ერთმა დაცხინკვებამ მოსკოვს გადაისროლა, ამიტომ წელს ჩვენ სეზონი აღარ გვექნება... ან რა საჭიროა? ჩვენ არტისტებს არ მოვიწვევთ... ჩვენ თეატრის კარები უნდა დავკედლოთ და შიგ არავინ შეუშვათ... ჩვენ ფული არა გვაქვს... მაგრამ ჩვენ დარწმუნებული ვართ—გვექნება... გვექნება იმიტომ, რომ ეს არის ჩვენი სურვილი...

— უკაცრავათ, მერე ამის შესახებ მიიღეთ რაიმე ზომები?

— რა სისულელეს მეკითხები? რა საქარაა ზომები? განა ჩვენი სურვილი არა კმარა? ჩვენი სურვილია ფული გვქონდეს! დანარჩენი კი ჩვენი საქმე არ არის.

— მაპატიეთ, მაგრამ კარგათ ვერ გავიგე... ვინ „ჩვენ“? ვიზე ბრძანებთ?

— როგორ თუ „ვინ ჩვენ“? ჩვენ!.. ე. ი. მე და გამგეობა...

— განა თქვენ გამგეობის წევრი ბრძანდებით? ენა ჩამვარდნოდა და არ მეკითხნა, ისა მერჩინა...

ერთი დაიდრიალა ამ პატარა „გასიებულმა“ კაცმა, დამავლო კულში ხელი, მომატრიალა ჰაერში და გაღამისროლა.

სწორედ კლუბის წინ დავარდი.

ძლივს ავითარიე წელი და წამოვდექი, მაგრამ ვაი იმ წამოდგომას!.. შენგან ბოძებული კული ნახევარი აღარ მება. აკი არ მოუგლეჯია იმ უღმერთოს!

ამბობენ, თურმე კულის ნაგლეჯს იოსებ იმედაშვილს უგზავნის თეატრის მუზეუმისთვის... თუ ძმა ხარ, შემახვეწე თაგუნას მისი ამხანაგ-ნათესავები გააფრთხილოს კულის ნაგლეჯი არ დამიხრან...

კლუბში ხმაურობამ დამაღიწყა ჩემი დარდი. მივედი და აფიშა წაიკითხე:

„Семейный вечер. Скандалы и Лото“.

ვიფიქრე: ეს რა თავის გდება? მასხრობენ მამასახლისები, თუ რა ამბავია? წინათ აცხადებდნენ — Танцы и лото... დღეს რა ამბავია?

შევედი.

არ გაგიკვირდეს, რომ ტფილისის კლუბში არ მიშვებენ და აქ კი შევედი... აქაური მამასახლისები თქვენსაზე სტუმართ-მოყვარენი არიან. ვინც გინდა იყავი, თუ 25 კ. გაქვს, ყველას უშვებენ... ვის არა ნახავ ამ კლუბში? დილიდან დაწყებული პატარამდე... რა პროფესიისა და მდგომარეობის ხალხი გინდა! მეც მქონდა 25 კ.; შენგან გამოგზავნილი ჰონორარი, (ოი, ისე დამკლია შენი თავი!) ჯერ ისევ ხელ უხლებელი მქონდა...

აი, მხიარულება და დროს ტარება ჰქა ყოფილა!!

კაცო, ერთი ჩამოდი, რა არის? ნახე აქაური კლუბის მასხალასაც ბევრს იშოვნენ და მშვენიერ დროსაც გაატარებ.

ერთსა და იმავე დროს სამ აღავას არის ჩხუ-

ბი. შენს მადლს გიფიცები ვერც კი ასწრობ ყველგან: იქ „ბაქარის“ ოთახში ჩხუბობენ,

როტუნდაში ლაქიას ლანდავენ, რომ დროზე შეკვეთილი საქმელი არ მოიტანა, და თუ მოიტანა, —საქმელი—ცივი... სამაგიეროთ, გაგიხარებ სასმელი იყოს ცხელი!.. ბოლოს რომ ხელს მოკიდებ, დაგწვავს!.. ჰო და მუცელში სულ ერთია, აირევა და... მე შენ გეტყვი სამართალს იპოვი ვისმესთან?! მამასახლისის თუ შესჩივლე: „მე ხომ ვერ გავაკეთებ ყინულსო“ დაგიყვირებს... (მისი გაკეთებული ყინული თითონვე მიირთვას, მარა...)

ახლა ბალში?!.. ოო, რაც ამბავია —ბალში! ამოიღებს ხმალს ვისიკო და ატრიალებს! მერ ის ოხერი ისე გაფერილია, რომ სულ ლაზლაპი გააქვს. თუმცა კლუბში იარაღით შემოსვლა აკრძალულია ყველასათვის, მაგრამ შენც არ მომიკვდე, ვასიკოს ვერაფერი დააკეთეს! არ უნდა და არ ემორჩილება საზოგადოების დადგენილებას! ძალაა! იცი, უსამართლობაც კი იქნება მისი ხმლის ჩამოხსნა, კაცო, ძლივს რაქიდან გამოიქცა და ჩული მოიშორა; ესლა ბედმა იპრიანა, ხმალი ჩამოკიდეს და იმას მოაშორებ, თუნდა ერთი საათით? ამხანაგიცა ჰყავს, კოლეგა... ექიმი!.. სამიკიტნოში ითვრებიან, კლუბში მოდიან და სკანდალებს აკეთებენ... ხალხს ართობენ... ამბობენ, ერთველ სამსახურისთვის მამასახლისები აღრცეს უმზადებენო. მერე მიზეზს არ იკითხავთ? ორი საათიდან ბუფეტი იკეტება! ღვინოს აღარ იძლევიან. ვასიკოს კი სმა უნდა... საზოგადო დადგენილება და გუბერნატორის განკარგულება მას ფეხებზე ჰკიდია! სმა უდა — დააღვინე! ზოგიერთებმა მთხოვეს ეს გარემოება შენი ჟურნალისათვის მომეწერა, მაგრამ ვერ გავბედე... ვერიდები!.. არ შეიძლება, —კაცი განათლებული, ექიმი, წინამძღოლი, ადგილობრივი ვაყა... უხერხულია ამისთანა ცნობილი პირის შეხება... მეც დაგწმდი... რა მექნა?!

ახლა ძალღებში რა ჯიშის ძაღლებს არა ნახავ აქაური კლუბში! მერე რა ვაწრთვინილების ისე დახტინ „ზაბორუზე“, სტოლებზე, როგორც რწყალი... ძაღლებსაც საკუთარი სტარშინა ჰყავთ ვიღაც პავა. ისე ყავს ვაწრთნილი, როგორც აღამიანი. მაგალითად, ზიხარ სუფრაზე და ვახშობ. საკმარისია პავამ ერთი დაუწრთუწუნოს და დაიძახოს „allez“, ისე გადაგველება თავზე ძალდი სუფრას, მის გარშემო მდგომს, რომ ფეხს არ მოგაკა-

რებს. ტფილისის ქართული კლუბი ხომ კატებითაა განთქმული, მაგრამ ნუკი გეწყინება, ძმაო, ჩვენი ძაღლები სჯობია! აბა, რა შედარებაა!

მაგრამ ბაქარის ოთახში რომ სიმხიარულეა, იმასთან ყველა დანარჩენი გასართობები მონაგონია! რვიანი რომ ხელში გყავს, ისე გამოგვიძრობს ცხრიანს, --ხახა დაღებული დარჩები! თუ უცაბედათ ცხრიანი მოგხვდა ხელში, --გაგიბითურებს და თითონ რვიანს გადაგიშლის!.. სერიო! კიდევ ყოფილა რაღაცა „მაზუნების ბრანდერები“, აუ „ბრანდერების მაზუნები“! იცი, როგორ არის მარა მგონია ქე იცი! შენც ქე გიყვარს ხანდახან ჩაქარტონიკება... დედა, რაც მე იმაზე ვიცინე!.. ჰო და ეს „ბრანდერი“ უცხო სიტყვა უნდა იყოს.. როცა წაამაზებს, თუ წაავო, ისე გაგვპარება, --აქ აღამინის ნასახი იყოფო, ვერ იტყვი... ჩვენებურათ ამას „გაბარისა“ ვეტყვი.

დიღამდი იქ დავრჩი. ჯარიმა არ გადამიხდია ერთი ხეიშტი. როცა მამასახლისი შემოვიდა ჟურნალით ჯარიმების ჩასაწერად, ყველა გაიბარა... მეც თან გავყევი... მამასახლისმა მიიხედ-მოიხედა, არაფერი იყო, --გაბრუნდა... ჩვენც შემოვივარეთ და დავსხედით.

მეორე დღეს ქალაქში გამოვედი.

გავიხედე, ხალხი საითქენდაც მივბის.

ხალხი, მაგრამ რა ხალხი!

აუარება!.. დიდი, პატარა, ქალი, კაცი, მოხუცი და ახალგაზდა... ვაქრებს მალაზიები დაეკეტნათ, მოხელეთ სამსახურისათვის თავი დაენებებინათ, მოქეიფეთ ღვინით სავსე ბოთლები სუფრაზე მიეტოვებინათ, ქალებს ატირებული ბავშვები სახლებში დაეგლოთ და მივბოდნენ... მივბოდნენ და რაღაცაზე ვაცხარებით ბაასოდნენ.

ვიკითხე --სად მიეშურებიან მეთქი?

-- „დრამატიული საზოგადოების კრებაზე... გამოვობამ დაგვიბარა, --მომავალი სეზონის საკითხი უნდა გადავწყვიტოთ...“

მეც ავღვინე.

შვედლით დარბაზში. ვხედავ, სხედან გამგეობის ორი წევრი, სამი არტისტი, მიტროფანე და პავლე.

-- ბ-ბო! დაიწყო გამგეობის ერთმა წევრმა. გული იხარის, რომ ქუთაისის ქართველ საზოგადოებას ასე აინტერესებს ქართული თეატრის ბედი... ეს იქიდანაა სჩანს, რომ დღევანდელი კრება ასე მრავალ-რიცხოვანია... თუმცა ჩვენ ავგი-

რჩიეს ერთხმით: ზოგმა მიიღო სამი ხმა, ზოგმა -- ორი, ზოგმაც -- ერთი, უხმოთ არავინ აურჩევიათ... და მოგვანიკეთ სრული უფლება გვეწარმოებინა სეზონის საქმეები, მაგრამ ჩვენ მიინც აპეკისა და მზრუნველობას დაჩვეულნი, მოგმართავთ შეკითხვით: -- იყოს თუ არა წელს სეზონი ქუთაისში? თუმცა ფაქტურად გამგეობა აღარ არსებობს, მაგრამ რაკი ღვთის მოწყალებით ფიზიკურად ჯერ ცოცხლები ვართ, საქიროთ დავინახეთ ამ კითხვით მოგმართოთ...

იგრილა სიმმა ტაშმა და დაგრგვინა სამმა ხმამ: „იყოს! იყოს!“

-- ბ-ბო! დაიწყო მეორე წევრმა. საზოგადოებამ უმრავლესობით გადასწყვიტა სეზონი იყოს, მაგრამ ნუ აპყვებით გრძობას, ნუ აჩქარდებით, დაუცადოთ პეტრეს! საცაა მოვა და თავის აზრს გაგვიზიარებს.

ამის გაგონებაზე ყველას ხმა ჩაუწყდა.

ვინ უნდა იყოს ასეთი რისხვა, პეტრე მეთქი, ვიფიქრე და უნებლიეთ კარებისკენ მივიხედე.

შემოვიდა პეტრე.

იცი ვინ არის ეს პეტრე? როგორ არ გაგიგონია, კაცო? აი, სარაჯიშვილთან ღვინის მკეთებელათ რომ იყო... რა ვიცი, რაღაცეებზე ქორაობენ: ღვინოები გაუფუქდაო, თუ... ერთი სიტყვით, ავყოა კაცები ამობოგენ... ხომ იცი, მაგისთანა გამოჩენილ კაცს მტერი ბეგრი ჰავს... რა ვიცი, ძმაო, რომ შეგხედე, შემეშინდა. ისეთია ჟინკლილივით... რუმბივით მუცელი ჰკიდია და სარაჯიშვილის ფულებით გასუქებული მე ჯერ არავინ მინახავს! ამბობენ, იმ საქმის გამო ტფილისშიაც ვერ ჩადის სირცხვილითო, მაგრამ აქ, ქუთაისში ვინ რა იცის?! ამ სიშორეზე ვინ რას გაიგებს რომ გაიგონ კიდევ, რაში ეკითხებათ ქუთაისლებს, რომ ამისთანა დიდი საქმე დაღუპა პეტრემ... თუ რამე ჩაიდინა იქვე დასტოვა... შენ ისა სთქვი, შეხედულობა ჰქონდეს კაცს რიხიანი, თორემ იმის ზნეობრივ მხარესთან რა საქმე გაქვს!.. ამიტომაც არის, რომ აქა პეტრეს ხელის გულზე ატარებენ... მთელი ქუთაისის ღერძი პეტრეა... მთელი ინტელიგენცია მის გრძელ წვერებზე ტრიალებს! თუ ბედმა ავტონომია მოგვანიჭა, მე შენ გითხრა არა გყავს საპრეზიდენტო კაცი! მარა, ამას შენებურათ ნუკი გამოაქვენებ საქვეყნოთ!.. ამას საიდულოთ გწერ და ჩვენს შორის უნდა დარჩეს...

ჰო და შემოვიდა პეტრე.

ყველამ სული განაბეს და პირში მიაჩერდენ.

— რას მიედებ-მოედებიო! რას მიჰპარავთ? რის სეზონი, რა ცირკი, რის კომედია?! სამშობლო განსაცდელშია! ჯან ღონით საესე ინტელიგენციამ, ათმა კაცმა უნდა იშრომოთ, ჩვენ შეგვაწუხოთ, ჯიბიდან ფულები ამოგვაცაყოთ, რომ ეს მშვიერი არტისტები დაძლიოთ? განა ცოტა საქმეა, რომ ამ ჯამბაზებზე არ დახარჯოთ თქვენი ენერგია? ქვეყანა იღუპება! ერი გადაგვარების გზაზე დგას, ხალხი შიმშილით იხოკება! იშრომეთ სამშობლოსათვის და არა გასართობებისთვის!.. მე თქვენი მუშაობა უნაყოფოთ მიმაჩნია და წინააღმდეგი ვარ!

გაფხვერილი პეტრე კრებიდან გავიდა.

„ვაშა! ვაშა! მიაძახეს ზურგში.“

— ბ-ბო! სეზონი აღარ იქნება! კრება დახურულია!

კრება დაიშალა.

ამ რიგად ქუთაისში სეზონი აღარ იქნება. თუმცა გამგეობის წევრები არსებობენ: სვამენ, სკამენ, კლუბში დადიან, ქაღალდს თამაშობენ... მაგრამ გამგეობა მაინც აღარ არსებობს... არსებობს მხოლოდ გუცა!..

ასე დასრულდა, ძმაო ეშმაკო, ერთი კვირის ჩემი მოგზაურობა.

იციოდე ამას საიდუმლოთ გწერ და თუ შენი არ დაგიწვლია და გამოგიქვეყნებია, შენგან ნაბოძები კუდი იყოს ძაღლის... კუდი, თუ კვლავ ერთი სიტყვა მოგწერო.

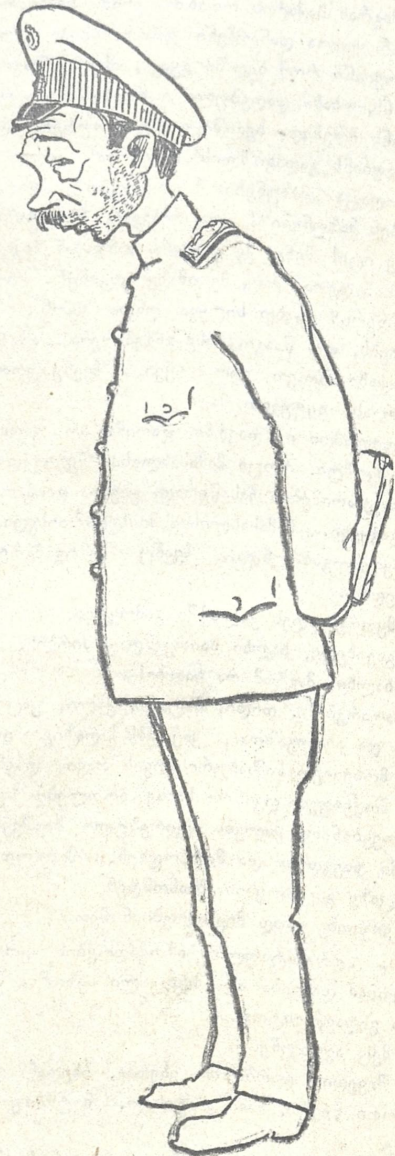
შენი კუდი.

გ ო ს ტ ა

ჭიათურა. ხელ ცოცხალს. წავიკითხეთ თქვენი წერილი „ჩემი გასაქირი“ და უნდა გამოგატყდეთ ნაკლები გასაქირი არც ჩვენ გამოგვივლია მას წავიკითხვაზე.

ბ-ნ კიდევ მოგწერს: როცა თქვენი ლექსის ბოლოზე ეშმაკმა ფსევდონიმი „კიდევ მოგწერ“ ამოიკითხა. გული შეუწუხდა და კინალამ სული განუტყევა. ნუ დავგულუბავთ, კიდევ ნულა მოგწერთ.

მ. ქორელი.

მასწავლებელი. ძიძიკაშვილო, განაგრძე შენი როლი... რაო? გაკვეთილი გათავდაო!.. ჩამოუშვით ფარდა! ფარდა, ჩქარა!